

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גיליון א' תרמח

ערב שבת קודש פ' שמות, כ"ף טבת ה'תשפ"ו

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', 'חיילי בית דוד' - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ע"ה שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א וקכ"ג שנה להולדתו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"ר

לעילוי נשמת

מרת רחל בת ר' פינחס ע"ה ציקמאן

נפטרה ביום כ"א טבת ה'תנש"א

ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י נכדה

הרה"ת ר' אהרן וואלף וזוגתו מרת פולינה

ומשפחתם שיחיו ציקמאן

נדפס לעילוי נשמת

ר' אפרים יונה ב"ר אורי אהרן יואל ז"ל זיסק

ולע"נ מרת ח' רחל בת ר' פנחס זליג ז"ל

ולע"נ ר' מאיר ב"ר צבי ע"ה ולע"נ ר' פנחס זליג ב"ר יצחק ע"ה

ו"הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, ולזכות כל משפחותיהם שיחיו – לשפע ברכות עד בלי די

יחוד אור השמש בשמש

בקשר עם כ"ד טבת – יום ההילולא של אדמו"ר הזקן, הבאנו צילום מיוחד (מוקטן) מהגהת כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א בהתוועדות י"ט כסלו ה'תשכ"ח, ביאור בענין המשל הידוע שמובא בתניא מיחוד אור השמש שבתוך כדור השמש עם גוף השמש לגבי ענין היחוד של הקב"ה עם מדותיו

(נדפס בהוספות ללקו"ש חכ"א ע' 441 ואילך, ולהבנת הענין יש לעיין שם)

פענוח הכתי"ק כפי שמופיע בצילום שלפנינו (בא בהדגשה):

אין דעם שמש זיינען פאראן צוויי ענינים:

(א) זיין עצם מציאות, וואָס האָט ניט צוטאָן צו אור, נאָר דאָס וואָס ער איז אַ שמש. און דער אופן התפשטות האור וואָס קומט אַרויס פון דעם ענין אין שמש איז בדוגמת אַ פעולה וועלכע ווערט נפעל פון דעם כח הפועל.

(ב) דער "מאור" וואָס אין אים. ד.ה. אז נוסף אויף זיין עצם מציאות האָט ער אַן עצם דיגן תפקיד צו לייכטן, ובמילא – איז דאָס אויך אין זיין מציאות, וואָס דעריבער הייסט ער מיטן נאָמען "מאור", מצד דעם וואָס זיין ענין איז מאיר אור זיין.

דער חילוק צווישן די צוויי ענינים בנוגע דעם אור וואָס ווערט נתפשט פון אים: זייענדיק כלול אין שמש, ד.ה. אין זיין עצם מציאות (וואָס האָט ניט קיין דירעקטן שייכות מיט אור, ער איז בלויז בדוגמת אַ כח וועלכער איז פועל פעולת האור), איז דער אור "אין ואפס", ער האָט דאָרטן קיין מציאות ניט. ואעפ"י אַז ער איז כלול אויך דאָרטן – און נאָך אדרבה, זייענדיק דאָרטן איז ער ביתר שאת, כנ"ל – איז וויבאלד אבער אז דער עצם מציאות השמש, דער "גוף כדור השמש", איז ניט שייכות (ובנמשל אָפגעטראָגן און נבדל) פון ענין אור, איז דער אור הכלול בו ניט קיין מציאות כלל נאָר אין ואפס. משא"כ דער אור וואָס איז כלול אין "מאור", ד.ה. אין די מדריגה פון שמש וואָס תפקידו להאיר, איז ער ניט אין ואפס (וואָרונג וויבאלד אַז דער טייטש וענין פון "מאור" איז אַז ער איז מאיר אור, ה"ז אדרבה מחשיב ענין האור, ופשיטא אַז מען קען ניט שולל זיין דעם מציאות האור, אויף צו זאגן אַז ס'איז ניטא קיין אור לגבי אים נאָר אין ואפס), נאָר ער איז מיוחד מיט אים בתכלית היחוד.

און דעריבער איז אין פ"ג וואו ער רעדט וועגן נבראים וואָס זיי ווערן נתהווה פון דעם כח הפועל (ועד"ז) איז אויך בנוגע דעם כח הפועל, וואָס קומט מצד בחי' המלכות שבבי"ע וגם באצי' הרי הוא ביחס לשאר הספי' כדוגמת אור דביקות ניכרת ובלתי נכרת), רעדט ער וועגן דעם אור ווי ער איז כלול אין "גוף כדור השמש". משא"כ אין פ"י, וואָס ער קומט מבאר זיין דעם ענין הספי' ווי זיי זיינען מיוחד מיטן אויבערשטן, דאָרף ער מחדש זיין אַ נייעם ענין אַז דער שמש איז נקרא מאור (און ער מוז ברענגען אַ ראי' אויף דעם אויפטו, וואָרונג אלולי זאת וואָלט מען קענען זאָגן אַז שמש מצ"ע אין קיין מאור ניט, און דאָס וואָס ער גיט ארויס אור איז עס בדוגמת פעולה מכוח הפועל), וויילע דער יחוד פון אור איז דוקא מיטן מאור, און ניט מיטן שמש, כנ"ל.

וודאי שעל ידי פעולה אחת אפשר להכריע

כאשר אנו עדיין נמצאים בגלות, צריך להיות ה"ויעזקו ותעל שועתם אל האלקים מן העבודה": בני ישראל צריכים לעזוק שכבר עשו את העבודה דלימוד התורה וקיום המצוות בזמן הגלות. ● אמנם העבודה כבר ישנה, אבל זקוקים רק לצעקתו של היהודי שרוצים לצאת מהגלות, ואז מתקיים מיד ה"וידע אלקים", שהקב"ה מוציא מיד את בני ישראל מהגלות. ● כשם שהתורה מספרת כיצד הי' סדר יציאת בני ישראל מגלות מצרים, כך גם צריך להיות סדר היציאה מהגלות הנוכחית. ● משיחת ש"פ שמות ה'תשמ"ג - בלתי מוגה

הנחה: "ועד הנחות התמימים". תרגום: מערכת "יחי המלך"

תירא מרדה מצרימה כי לגוי גדול אשימך שם, אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה"⁴, כך גם בגלות זו

– גלות שבה נמצאים הן היהודים בחוץ לארץ והן היהודים בארץ ישראל, כיון שנחבר בית המקדש ונתבטל המעמד ומצב ישראל במעמדם ולוים בדוכנם וכהנים בעבודתם⁵, היות ש"מפני חטאינו גלינו מארצנו"⁶, ואדרבה, בארץ ישראל – פלטרין של מלך – הגלות יותר נוגעת מאשר בחוץ לארץ שאינה פלטרין של מלך –

הקב"ה נמצא יחד עם בני ישראל בגלות

א. ידוע הרי ש"התורה היא נצחית"¹. וכשם שהתורה מספרת כיצד הי' סדר יציאת בני ישראל מגלות מצרים, כך גם צריך להיות סדר היציאה מהגלות הנוכחית, וכדלקמן.

בגלות מצרים, כאשר הקב"ה שלח את משה רבינו למסור לבני ישראל שהם ייצאו מהגלות, הסדר הי' שבני ישראל צריכים לשאול את משה רבינו "מה שמו"²? וזה ממשך ומגלה ("דופט ארויס") את מענה הקב"ה למשה³: "אהי אשר אהי" גו' כה תאמר לבני ישראל אהי שלחני אליכם".

וכשם שהקב"ה בישר ליעקב אבינו "אל

(1) תניא רפ"ז.

(2) פרשתנו ג, יג.

(3) שם יד.

(4) ויגש מו, ג-ד.

(5) ע"פ תפלת "רבון העולמים" בתפלת השחר.

(6) תפלת מוסף דיו"ט (שאומרים גם באה"ק ת"ו).

ואח"כ "אנכי אעלך גם עלה".

ולכן אסור ח"ו ליפול ברוח ("זיין אראפגעפאלן"), צריכים רק ה"ויזעקו" של בני ישראל על הגלות, ואזי "וישמע אלקים את נאקתם וגו'" עד ל"וידע אלקים", והקב"ה מוציאם מהגלות.

ב. ויתירה מזו, בגלות הנוכחית הדבר בתוקף יותר מכפי שהי' בגלות מצרים:

נאמר בזהר¹⁰ ומבואר בתורה אור¹¹, שבגלות מצרים הי' "וימררו את חייהם בעבודה קשה בחומר ובלבנים ובכל עבודה בשדה גו"¹² כפשוטו, משא"כ עכשיו, כאשר עורכים הכנות לביאת משיח צדקנו, הרי זה מתבטא בעבודה ויגיעה בלימוד התורה – "בחומר דא קל וחומר, ובלבנים דא ליבון הלכתא"¹³, ובכל עבודה בשדה דא ברייתא, ולא עבודת פרך כפשוטו ח"ו.

וכאשר אנו עדיין נמצאים בגלות, צריך להיות ה"זעקו ותעל שועתם אל האלקים מן העבודה"¹⁴: בני ישראל צריכים לזעוק שכבר עשו את העבודה דלימוד התורה וקיום המצוות בזמן הגלות, וישנו כבר ה"חומר דא קל וחומר ובלבנים דא ליבון הלכתא" וכו', ואם-כן מדוע לאחר כל-זה מחזיקים אותנו עדיין בגלות?!

אמנם העבודה כבר ישנה, אבל זקוקים רק לצעקתו של היהודי שרוצים לצאת מהגלות,

(7) פרשתנו ב, כג.

(8) שם, כד,

(9) שם, כה.

(10) ח"ג קנ"ג, א (ברע"מ). ועד"ז בח"א כז, א.

(11) ריש פרשתנו. וראה גם אוה"ת פרשתנו ע' ח (ובהערה שם) ואילך.

(12) פרשתנו א, יד.

(13) כ"ה במקומות שבהע' 11 ובזח"א שם. וזח"ג: לבון הלכה.

(14) פרשתנו ב, כג.

ואזי מתקיים מיד ה"וידע אלקים"¹⁵, שהקב"ה מוציא מיד את בני ישראל מהגלות.

ג. והנה, כשם שבגלות מצרים היו כמה מבני ישראל שלא זעקו ולא רצו לצאת ממצרים ר"ל¹⁶, כך גם עכשיו ישנם ר"ל יהודים שלא זועקים ולא רוצים לצאת מהגלות!

אבל רובם של בני ישראל – עד "ועמך כולם צדיקים"¹⁷ – רוצים לצאת מהגלות, ולכן מוסיפים ביתר שאת ויתר עוז בקיום התורה והמצוות בכדי למהר את היציאה מהגלות, בידענו את הבטחת הקב"ה שכאשר בני ישראל מוסיפים בעבודתם בתורה ומצוות, ממהרים עוד יותר את הגאולה.

ולא כמו אלו הנופלים ליאוש ר"ל מחושך הגלות, אלא יודעים אנו שאפילו אם אכן זהו חושך כפול ומכופל, אעפ"כ יש בכחו של יהודי ע"י פעולה אחת להביא את הגאולה!

וכפי שכתוב בתקוני זהר¹⁸ שאם צדיק אחד (ועאכו"כ שני צדיקים) מתנהג כדבעי הוא מביא את הגאולה, וכפסק הרמב"ם¹⁹ ש"צריך כל אדם שיראה עצמו כו' כאילו חציו זכאי וחציו חייב כו' עשה מצוה אחת הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה".

זאת-אומרת: אפילו אם נאמר שחצי עולם חייב ח"ו – אשר באמת זהו חשבון של שקר, כיון ש"ועמך כולם צדיקים" – פוסק הרמב"ם שע"י מצוה אחת, פעולה אחת, דיבור אחד או מחשבה אחת, יכולים להכריע את כל העולם כולו לכף זכות ולהביא תשועה והצלה!

(15) שם, כה.

(16) פרש"י בא' י, כב.

(17) ישע"י ס, כא.

(18) הובא במאמר אדה"ז ד"ה איתא בתיקונים – בונה ירושלים ספ"ד. מאמרי אדה"ז הקצרים ע' תג. וראה זהר חדש ס"פ נח (כג, ד).

(19) הל' תשובה פ"ג ה"ד.

חוזרים על אותה טיפשות

תרגום חפשי ללשון הקודש - בעריכת מערכת "יחי המלך"

א. כמדובר כמה פעמים¹ (אלא שלא רצו 'להרעיש' על-כך), שכאשר גרשו את המחבלים מלבנון, גרשו אותם מכל מקום חוץ מהעיר צור – שהיא מהקינים הכי חזקים של המחבלים (זאת יודעים כל אלו שהתענינו בזה)!

– לא מדובר פה על קביעת הגמרא² ש"אם מלאה זו חרבה זו", ולא נתמלאה צור אלא מחורבנה של ירושלים³ – (זהו ענין שכתוב בתורה); מדברים על ענין גשמי וחומרי: ידוע לכל, שצור היא מהקינים החזקים של המחבלים!

ולא רק שהשאירו רוח רביעית פתוחה, כדי שהם יוכלו לברוח, שלזה יש מקום בהלכה⁴ – כמדובר בהתוועדות הקודמת – כדי שהצד שכנגד לא יתייצב בכל המסירות-נפש, דבר שיכול לגרום יותר קרבנות ר"ל (אף שבנדון-דין ספק גדול אם חשבון זה מתאים – מכיון שהמחבלים פחדנים גדולים ביותר, ובודאי היו מסגירים את-עצמם ולא נלחמים; אבל בכל אופן, ע"כ יכולים להתווכח, ואין ידיעות ברורות כיצד היו צריכים לעשות)

– אלא יתירה מזו, לא כבשו כלל את העיר צור וסביבותי! ולא בגלל שלא יכלו לכובשם, כמו שמישהו אמר שהיו אבנים גדולות בדרך... – זה שטויות ובורות: לא היו אבנים שיכלו למנוע את כיבוש העיר, והיו כל האפשרויות לכבוש את העיר ואז כל המחבלים היו בורחים משם (כשם שעשו חלק מהם, עד שהגיעה לאזנם הידיעה שלא יכבשו את העיר והם יכולים להשאיר!), וגם לא היה על כך שום לחץ מושינגטון!

ובכל זאת לא כבשו אותה רק בגלל הפחד מאלו שהיתה להם הדעה באותו הזמן. וכששאלו אותם: היתכן שלא כבשתם את צור?! ענו שכך סוכם. – עם מי זה סוכם? עם המחבלים או עם באי-כחם!

אחר-כך רצו להשלות שיכבשו את צור על-ידי ה"חרב של שלום"⁵, זו הנקראת או"ם – ולמעשה ראו מה האו"ם הצליחו לעשות, שכאשר המחבלים נעמדו כנגדם הודיעו הצרפתים (חיילי האו"ם) שהם יסוגו וישבו בבסיסיהם עד שהמחבלים יסכימו לתנאיהם, כי אינם יכולים להעמיד בסכנה את חייליהם הצרפתים.

וכאמור, המקור שממנו "תפתח הרעה"⁶ וישבו מושרשים כל הצרות – הוא מזה שלא כבשו את העיר צור! שאם היו כובשים אותה, היו רואים שמתכוונים באמת למה שאומרים, כמדובר כמ"פ בנוגע לענינים אחרים.

– הרי כלפי הפחדנים בין-כה לא יצאו ידי-חובה, כיון שבסופו של דבר כבשו חלק גדול משם, שגם צעד זה הי' היפך דעת הפחדנים – ואעפ"כ לאחר הכל השאירו מקום של

המשך השיחה בעמוד 10

(1) ראה שיחת מוצאי ש"פ שמיני ה'תשל"ח ס"ה (יחי המלך" רנא ע' 13).

(2) פסחים מב, ב ובפרש"י.

(3) פרש"י תולדות כה, כג.

(4) ראה רמב"ם הל' מלכים פ"ו ה"ז.

(5) ראה תענית כב, ב.

(6) ל' הכתוב – ירמ' א, יד.

הוא לא יכל להמתין עד שיסיים את כל חיבורו כדי לכתוב על מלך המשיח "מהרה יגלה אמן בן יהי רצון"

[.] בהכרח לומר שבהוספת "אכ"ר" מלמדנו הרמב"ם "הלכה" (ככל פרטי הענינים שבספר "הלכות הלכות") - שכאשר יהודי מזכיר אודות מלך המשיח, הרי נוסף לכך שצריך להדגיש שמאמין בו ומחכה לביאתו ("מהרה יגלה"), עליו להוסיף גם **תפלה: "אמן בן יהי רצון"**!

ועפ"ז מובן גם מה שהרמב"ם כותב ענין זה ("מהרה יגלה אכ"ר") בהלכות פרה אדומה, אף שמקומו בהלכות משיח - דמכיון שהזכיר אודות מלך המשיח ("העשירית יעשה מלך המשיח"), אינו יכול להמתין עד שיסיים את כל חיבורו (חיבור שכתובתו נמשכה למעלה מעשר שנים...) ורק אז יסיים "מהרה יגלה אכ"ר", שהרי "אני מאמין בביאת המשיח . . אחכה לו בכל יום שיבוא", "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח" ("מהרה" דייקא, ע"ד לשון הרמב"ם "מהרה יגלה") . . כי לישועתך קוינו כל היום!"

(משיחת ליל ז' מר-חשוון ה'תשמ"ו - בלתי מוגה)

הרמב"ם פעל במצרים כדי "להביא לימות המשיח"

אצל הרמב"ם רואים בגלוי איך שבהיותו במצב ד"הבאים מצרימה" פעל שם (באופן השייך בזמנו) את הענין ד"גאולת ישראל", הן גאולה רוחנית בערך לחושך הגלות שהי' אז (בדוגמת יציאת מצרים גם במצב ד"לילות"), והן כח והכנה לגאולה שלמה כפשוטה ("להביא לימות המשיח"), וכמרומו גם בשם "רמב"ם" ר"ת "רבות מופתי בארץ מצרים":

בהיותו במצרים בפשטות חיבר הרמב"ם את חיבורו הגדול ספר "משנה תורה", ספר "הלכות הלכות" ה"מקבץ לתורה שבעל פה כולה", שזה פעל גאולה (יציאת מצרים) במצב דחושך הלילה של הגלות - כמ"ש הרמב"ם בהקדמתו הטעם שראה לחבר חיבורו, בכדי לשלול את ההעלם והסתתר שנעשה בלימוד והבנת התורה, ש"אותם הפירושים וההלכות והתשובות כו' נתקשו בימינו ואין מבין ענינם כראוי אלא מעט במספר ואין צריך לומר התלמוד עצמו כו'", ולכן "ראיתי לחבר דברים המתבררים כו' כולם בלשון ברורה ודרך קצרה עד שתהא תושבע"פ כולה סדורה בפי כל כו'".

וכך נעשה בפועל, שספר הרמב"ם נעשה מורה דרך לבני" בכל הדורות, החל במנ"י במצרים בדורו של הרמב"ם, ומשם נתפשטו פסקי הלכותיו למקומות אחרים בעולם (כידוע מאגרות הרמב"ם), עד לבני" בדורות שלאחרי זה, כולל גם עי"ז שריבוי ספרים (החל מהשולחן ערוך וכו') מיוסדים על ספר הרמב"ם.

(משיחת ש"פ שמות, כ"א טבת ה'תשנ"ב - בלתי מוגה)

מוקדש לעילוי נשמת

הרה"ח ר' משה נחום בהרה"ח ר' מרדכי מענדל ע"ה קדנר

נפטר כ"ב ניסן - אחרון של פסח, ה'תשע"א

יה"ר שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והוא בתוכס, בגאולה האמיתית והשלמה

שהיא בגלות זו) "בחומר דא קל וחומר, בלבנים דא ליבון הלכתא כו'" - אזי ברוחניות אין שום מדידות והגבלות, ולכן יכול להיות "וארו עם ענני שמיא".

ד. והנה, לאחר כל הדיבור העיקר הוא שיהיו "אודנין דשמעין"²³ (כמדובר לעיל²⁴) ושומה יבוא מעשה בפועל: שיהודים יוסיפו בקיום התורה ומצוותי' ביתר שאת ויתר עוז, החל מהענין דאהבת ישראל ואחדות ישראל, וחנינון עצמו וזולתו, מבצע תורה, מבצע תפילין, מבצע מזוזה, מבצע צדקה, מבצע בית מלא ספרים - יבנה וחכמי', מבצע נרות שבת קודש ויו"ט, מבצע כשרות האכילה והשת' ומבצע טהרת המשפחה,

והמבצע והמצוה שלכל יהודי תהי' אות באחד מספרי התורה הכלליים, שע"ז מתאחדים כל בני ישראל,

וזה גורם שעוד יותר מהר, כל בני ישראל יחד, בהתאחדות גמורה, ייצאו מהגלות לגאולה האמיתית והשלמה, בדוגמת מה שהי' ביציאת מצרים, שכל בני ישראל היו שם יחד, ומשם יצאו כולם ביחד.

(23) ראה זח"ב קפו, רע"ב.

(24) סוסי"ז בהשיחה (שי"ל ע"י "ועד הנחות הת").

ועאכו"כ כשהמציאות אינה כך, אלא רוב העולם הוא זכאי - הרי ודאי שע"י פעולה אחת יכולים להכריע את כל העולם כולו לכף זכות ולהביא תשועה והצלה!

ועד שע"י אותה פעולה אחת אפשר להביא את התשועה והצלה האמיתיים - הגאולה האמיתית והשלמה, שאזי יהי' "זאשא אתכם על כנפי נשרים"²⁰, בדוגמת מה שהי' ביציאת מצרים שמרעמסס לסוכות "ק"כ מיל היו, ובאו שם לפי שעה שנאמר ואשא אתכם על כנפי נשרים"²¹ - כך גם יהי' בגאולה העתידה "וארו עם ענני שמיא"²², ברגע אחד ללא שום מדידות והגבלות.

ובמכל-שכן וקל-וחומר מיציאת מצרים: במצרים היתה העבודה "בחומר ובלבנים גו'" בגשמיות כפשוטו, וכשמדברים על גשמיות הרי זה במדידה והגבלה, אשר קודם עושים דבר אחד ואח"כ עושים דבר שני ואי אפשר לעשות שני דברים בבת אחת, קודם מניחים לבינה אחת ואח"כ מניחים לבינה שני' וכו';

משא"כ כאשר העבודה היא ברוחניות (כפי

(20) יתרו יט, ד.

(21) פרש"י עה"פ בא יב, לו. ועד"ז בפרש"י יתרו שם.

(22) דניאל ז, יג. סנהדרין צח, א.

מדור ה"דבר מלכות" מוקדש

לזכות הרה"ח יוסף יצחק בן רייזל פרומא וזוגתו חיה מושקא בת מרים שיחיו

וילדיהם רחל בת חיה מושקא, לאה שרה בת חיה מושקא,

ישראל רחמים בן חיה מושקא, ומענדל בן חיה מושקא, שיחיו

ולזכות הנא לאה בת ח' רחל, עדינה בת ח' רחל, מרים בת ח' רחל, וצבי בן ח' רחל שיחיו

לזכות ר' ברוך אהרן בן ברוניא סלאווא וזוגתו רייזל פרומא בת ח' רחל שיחיו

יוצאים מהגלות "על כרחם של ישראל"

תרגום ועריכה - מערכת "יחי המלך"

א. על הפסוק האחרון בפרשתנו¹ "כי ביד חזקה ישלחם וביד חזקה יגרשם מארצו", מפרש רש"י ש"ביד חזקה ישלחם" קאי על ידו החזקה של הקב"ה על פרעה, ואילו "ביד חזקה יגרשם" קאי על ידו החזקה של פרעה על בני ישראל שישלחם "על כרחם של ישראל, ולא יספיקו לעשות להם צידה², וכן הוא אומר³ ותחזק מצרים על העם למהר לשלחם וגו'" (ובזה מקויים הענין דמסיימים [פ' שמות] בטוב).

רש"י הוכרח לפרש כן, מצד זה שכתוב ב' פעמים "ביד חזקה", שאם לא כן הי' מספיק לכתוב רק פעם אחת.

וצריך להבין: לכאורה יכול הי' רש"י להביא רא' חזקה יותר לענין החפזון, מכך שהבצק אשר הכינו בני ישראל לדרך לא הספיק להחמיץ⁴, שזמן חימוץ הבצק הוא⁵ כדי שיעור מיל, ח"י דקות או כ"ד דקות או חצי שעה, ומדוע מביא רש"י רא' דוקא מכך שלא הספיקו להכין צידה?

ובפרט שמדובר הרי על ששים רבוא אנשים, נוסף על נשים וטף, ומקנה רב כו' שהלכו למדבר שבו "נחש שרף ועקרב וצמאון אשר אין שם מים גו"⁶, ומובן שהכנת צידה לדרך כזו אורכת זמן רב [וזה שלא הספיקו להכינו אינו רא' כ"כ על חפזון]?

והפלא הוא, שהפסוק "וישא העם את בצקו טרם יחמץ" מופיע תיכף לאחר הפסוק שמביא רש"י בפירושו ("ותחזק מצרים כו"), ולכאן הי' עליו להביא פסוק זה כראי, כנ"ל.

ב. ויובן בהקדים קושיא נוספת בפסוקים אלו:

הפסוק "עתה תראה גו' ביד חזקה יגרשם מארצו", שפירושו שבני ישראל לא ירצו לצאת ופרעה ישלחם כו' – בא כמענה על טענתו של משה רבינו "למה הרעותה גו"⁷.

נשאלת השאלה – הלא טענותיו של משה רבינו הם: (א) כיצד יכולה להיות הגאולה כאשר אחרי כל האותות והמופתים כו' טענו בני ישראל שנהי' להם רק יותר גרוע ושאנים רוצים לצאת. (ב) איך ילך הקב"ה להוציאם ממצרים, "ערות הארץ"⁸, מקום שאסור להתפלל בו.

(*) השיחה מובאת גם בקשר עם שיעור חת"ת היומי
דשבת זו. עוד בענין המדובר בה ראה בלקו"ש ח"א ע'
1 ואילך.

(4) שם, לד.

(5) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סתנ"ט ס"ט-י.

(6) עקב ח, טו.

(7) פרשתנו ה, כב.

(8) מקץ מב, ט. יב.

(1) ו, א.

(2) בא יב, לט.

(3) שם, לג.

כל הדיבורים נגד ביאת משיח לא יעכבו את ביאתו

בסוף פרשת שמות נאמר – "כי ביד חזקה ישלחם וביד חזקה יגרשם מארצו" ("על כרחם של ישראל יגרשם"), זאת אומרת: היו יהודים שלא רצו לצאת מגלות מצרים, ועל זה אמר הקב"ה – "ביד חזקה יגרשם מארצו": גוים יגרשו את בני-ישראל מן הגלות!!

על-פי-זה מובן שכל הענינים המנגדים ללימוד התורה כדבעי ולקיום המצוות בהידור, ודיבורים... נגד ביאת משיח צדקנו במהרה בימינו ממש – לא יעכבו את ביאת משיח צדקנו, ובפשטות: ביאת משיח צדקנו תהי' תיכף ומיד, "אחכה לו בכל יום שיבוא", "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח", וטעם הדבר – כי "רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום!!"

(משיחת כ"ד טבת ה'תשמ"ב – בלתי מוגה)

ההכרזה שהקב"ה אומר בכל יום באופן חדש ממש

יש לעודד ולחזק את רוחם של בני"ע"י ההכרזה שהקב"ה אומר בכל יום באופן חדש ממש "פקד פקדתי אתכם", ומשיח צדקנו "עומד אחר כתלנו", ו"הנה זה בא", ויש להתכוון לקבל את פניו ע"י ההוספה בקיום התומצ, "כפס"ד הרמב"ם (בעל יום ההילולא דכ"ף טבת, מוצש"ק זה) שע"י "מצוה אחת הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות, וגרם לו ולהם תשועה והצלה".

(משיחת ש"פ שמות, י"ט טבת ה'תנש"א – מוגה)

כבר כלו כל הנשמות שבגוף

מכיון שבזמן הגמרא כבר "כלו כל הקיצין", הרי, בהכרח לומר שבזמן הגמרא כבר כלו כל נשמות שבגוף, אלא מאי (כ"ק אדמו"ר שליט"א חייך ואמר:) מכיון שבמשך הדורות נולדו עוד ריבוי בני"י, מובן, שניתוספו עוד נשמות באוצר ששמו גוף (ולהעיר גם מענין הגלגולים כו'); אמנם, לאחר שנולדו כל בני"י במשך כל הדורות שבינתיים עד לימינו אלו, כולל גם אלו שנולדו אתמול והיום – בודאי כבר כלו כל הנשמות שבגוף, ומכיון שכן, צריך משיח צדקנו לבוא תיכף ומיד, בעיצומו של יום השבת!

(משיחת ש"פ שמות, כ"ג טבת, מבה"ח שבט ה'תשמ"ט – בלתי מוגה)

ד"גאולת ישראל", עי"ז שמתכוננים בעצמם ומכינים אחרים למצב ד"ימות המשיח". כולל ובמיוחד – בקשר עם יום ההילולא דהרמב"ם – ע"י שמחזקים ומוסיפים בלימוד ספר משנה תורה להרמב"ם, כולל – ע"י ההשתתפות (או להוסיף חיזוק בזה אם משתתף כבר) בלימוד הרמב"ם דכו"כ מבנ"י, ג' פרקים ליום, או פרק א' ליום, או ספר המצוות³, ובפרט – בספר הרמב"ם עצמו – הלכות מלך המשיח⁴, בשני הפרקים האחרונים והלכות מלכים בסיום ספר משנה תורה.

ונוסף ללימודו בעצמו בזה, להשתדל להשפיע גם על עוד מבנ"י שסביבו, אנשים נשים וטף, באופן ד"העמידו תלמידים הרבה"⁵, ומהם יראו וכן יעשו רבים.

ויהי רצון, שע"י עצם ההחלטה בדבר יקבלו תיכף ומיד את השכר, הקיום בפועל של דברי הרמב"ם בסיום ספרו⁶, שלאחרי שיש לנו כבר את ה"מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצות כדוד אביו . . . ויכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה וילחם מלחמת ה'" – שהוא "בחזקת שהוא משיח" – שהוא יהיה תיכף ומיד "משיח בודאי", עי"ז ש"עשה והצליח ובנה מקדש במקומו וקבץ נדחי ישראל . . . ויתקן את כל העולם כולו לעבוד את ה' ביחד כו",

עד – כסיום הרמב"ם "מלאה⁷ הארץ דיעה את ה' כמים לים מכסים".

(משיחת ש"פ שמות, כ"א טבת ה'תשנ"ב – מוגה, תרגום מאידית*)

(3) ראה בארוכה לקו"ש חכ"ז ע' 229 ואילך.

(4) כ"ה הכותרת בדפוס ויניצאה רפד. שי.

(7) ישע"י יא, ט.

(*) התרגום הוגה ותוקן מחדש על ידינו. המו"ל.

(5) אבות פ"א מ"א.

המשך מעמוד 13

פורענות בגשמיות וברוחניות, כפי שרואים כעת בגלוי.

וכאמור לעיל, שנמצאים בכזה חושך כפול ומכופל, שאפילו כשרואים בעיני בשר שנהגו בטפשות, חוזרים למחרת על אותה הנהגה טפשית.

(תרגום חפשי משיחת מוצאי ש"פ אמור, אור ל"ד אייר, פסח שני ה'תשל"ח – בלתי מוגה)

וא"כ לכאורה אינו מובן, מה ענה לו הקב"ה בזה ש"ביד חזקה גו", הרי אדרבה, זה רק מחזק את טענותיו?

והביאור בזה:

הקב"ה אמר למשה רבינו: דע לך, זה גופא שבני ישראל לא ירצו לצאת הוא משום שאצלך ישנה הקושיא ד"למה הרעותה גו", וממנה משתלשל ענין זה שבני ישראל לא ירצו לצאת!

וזוהי הוראה לכאו"א:

אל לו לומר – הרי אני מקיים מצוות מדאורייתא ומדרבנן, ואף מנהגים, והרי "המעשה הוא העיקר"⁹, ומדוע עלי לקיימם **בהידור** דוקא?

– ע"כ אומרים לו, שמזה שהוא אינו מהדר בקיום המצוות משתלשל שנכדו וכו' יערוך חשבון שהיות והסבא עשה זאת ללא הידור וללא חיות, במילא כיון שהוא חי כמה דורות לאחריו, הרי אינו צריך לקיים בכלל מצוות עשה!

יש לו כאן מחשב, תפוז טוב ואפי' ישיבת תו"ת!

ג. אך עדיין קשה: הרי ידוע שאין מסיימין אלא בדבר טוב, ולכאו' לפי הנ"ל פרשתנו מסתיימת בהיפך הטוב, ומדוע לא כתב זאת רש"י בפ' וראא כו' היכן שמזכיר את האבות שלא הרהרו על הקב"ה¹⁰ וכו'?

ולכן כותב רש"י "על כרחם של ישראל", כלומר: גם כאשר הוא מסרב לצאת ממצרים וטוען לשם מה אני זקוק לגאולה; הרי הוא חי במדינה דמוקרטית שבה מרשים לו ללמוד ולהתפלל ללא הפרעה, ומה הוא זקוק לארץ ישראל כאשר שטחה של מדינה אחת כמו טקסס גדול פי כמה מכל ארץ ישראל; רצונו במחשב – יש לו במנהטן, רצונו בתפוז טוב – יש לו בלוס-אנג'לס, ואפי' יש לו ישיבת תומכי תמימים בברוקלין!... כאן (בארה"ב) יש לו אפשרות להיות "סנטור", ואם הוא גם נולד באמריקה ביכולתו להתמנות אפילו ל"נשיא"...

[ובמכל-שכן וקל וחומר:] אם אצל סבו – הדולר או איזה גוי האחראי על הנקיון ("דשעניטור") תפסו מקום, כל-שכן שאצלו יתפוס מקום הסנט¹¹, הנשיא וגם מליון דולר... ובשביל מה צריכים לקחת אותו מהמשרד שלו בגאולה לארץ ישראל – הוא ישאר כאן עם כל ממלכתו...

על-כך אומרים לו, שהוא נמצא בגלות ממש, ושבגאולה יקחו אותו מהמשרד (ומהמליון דולר) לארץ ישראל, אלא שבינתיים עליו באמת להודות להקב"ה ע"כ שטוב לו פה, שהרי יכלו לקחת אותו לגלות עם שלשלאות של ברזל, וכפי שהי' במצרים שלמרות שבני ישראל היו ב"מיטב הארץ", בכל-זאת היו **בגלות** מצרים!

ומה שמינו אותו לנשיא – הרי-זה בכדי שיפעל את התפילות בבתי הספר ויתמוך בכספו בישיבות, וזהו תפקידו.

(9) אבות פ"א מ"ז.

(10) פרש"י וראא ו, ט.

(11) בהנחה נכתב כאן גם "דער האוז און קאומנט" (ואולי הכוונה ל"בית הנבחרים"). המו"ל.

רש"י רוצה ללמדנו איך יוצאים מהגלות

ד. ולכן אומר רש"י "על כרחם של ישראל" – כלומר, שכאשר לוחצים ("מען גיט א קוועטש") את היצר-הרע הוא רוצה לצאת מהגלות, כיון שהיהודי בפנימיות הוא תמיד טוב וכאשר לוחצים אותו זה מתגלה, וגם אם הוא יודע שלא יה' לו צידה, "לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה"¹², אעפ"כ רצונו לצאת מהגלות.

וזהו הטעם לכך שרש"י מביא ראי' דוקא מענין הצידה: רש"י לא בא להראות לנו את המהירות שבה יצאו בני ישראל ממצרים, אלא רוצה ללמדנו שיש לצאת מהגלות גם ללא צידה כו', כנ"ל.

ה. ובזה תובן קושיא נוספת: מדוע דוקא אמירתם של המצרים "כולנו מתים"³ פעלה על בני ישראל שיצאו ממצרים, הרי הם כבר היו רגילים בצרותיו של פרעה כו', ולכאורה מה ההתפעלות מזה?

והביאור הוא: משום שהמצריים (הקליפה) בעצמם ראו את האלוקות (ולכן אמרו "כולנו מתים"), וזה הפעל בדרך ממילא גם על בני ישראל שיצאו.

ולכאור', כיצד יתכן שהמצרים יידעו זאת לפני בני ישראל? על-כך כותב רש"י "ותחזק מצרים גו'", כלומר, שדבר זה מבוסס בתורה (שהמצרים יידעו זאת לפני בני ישראל).

ועד"ז יה' לע"ל "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"¹³, אלא שאז לא יה' זה בחפזו ובמנוסה אלא "בשובה ונחת תושעון"¹⁴, בביאת משיח צדקנו בקרוב ממש. (תרגום חפשי משיחת ש"פ שמות ה'תשכ"ה – בלתי מוגה)

(14) ישע' ל, א.

(12) ירמ' ב, ב.

(13) מיכה ז, טו.

חיזוק בלימוד הרמב"ם והשפעה על עוד מבנ"י בקשר עם יום ההילולא

כמדובר ריבוי פעמים דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שנוסף ע"ז שכבר "כלו כל הקצין"¹, כבר עשו בנ"י תשובה, וסיימו הכל, כולל גם – "לצחצח הכפתורים", וצריך רק שהקב"ה יפתח את עיניהם של בנ"י שיראו שהגאולה האמיתית והשלימה כבר ישנה, ויושבים כבר לפני שולחן ערוך, בסעודת לוויתן ושור הבר² וכו' וכו'.

מזה מובן, שאם כבר בירידה למצרים אלפי שנים לפני"ז, נמצא בגלוי "גאולת ישראל" ב"ואלה שמות בנ"י הבאים מצרימה", ואם עבודת בנ"י בכל הזמנים היא להמשיך את הגאולה במצב הגלות,

ועאכ"כ לאחר שישנו כבר הריבוי דמעשינו ועבודתינו במשך כל הדורות, כולל – דרבי אלעזר בן עזרי' בזמנו, והרמב"ם בזמנו, וכל צדיקי ישראל בכל הדורות, עד בדורות האחרונים – העבודה דרבותינו נשיאנו המיוחסים לבית דוד משבט יהודה, כולל – העבודה דכ"ק מו"ח אדמו"ר במשך שבעים שנה בחיים חיותו בעלמא דין (תר"ס-תש"י) –

הרי **במכל-שכן וקל וחומר** בדורנו זה ובזמננו זה, לאחר שסיימו הכל (כנ"ל), ישנה ההבטחה גמורה בתורה, שבטח יה' "תזכור את יום צאתך מארץ מצרים" כל ימי חיך. . להביא לימות המשיח".

ובפשטות – שלא זקוקים להפסק ח"ו בין "כל ימי חיך" ו"ימות המשיח" (כמו שהיה אצל בנ"י בכל הדורות **שלפני** דורנו זה), אלא "כל ימי חיך" דכל אחד מבנ"י, חייו הגשמיים כנשמה בגוף, כוללים בפשטות (גם) "ימות המשיח" בלי הפסק, מכיון שהגאולה באה תיכף ומיד ממש ברגע זה ובמקום זה (אפילו גם כשהו במצב דלילה, "הבאים מצרימה"), כך שהרגע האחרון דהגלות והנקודה האחרונה דהגלות נעשים הרגע הראשון ונקודה ראשונה דגאולה,

ומ"ימי חיך" בזמן הזה ובמקום הזה, בלי שום הפסק כלל ח"ו (גם אם הוא כבר מבוגר יותר משבעים שנה וכיו"ב), עובר כל יהודי מיד – בתכלית השלימות, "ראובן ושמעון נחתין ראובן ושמעון סלקין", בהמשך ד"כל ימי חיך" בימות המשיח, וחיים נצחיים שיהיו אז. ובנוגע לפועל הכוונה, שהעבודה דבנ"י עתה צריכה להיות "להביא לימות המשיח", לגלות **מיד** ("שוין גלייך") בפועל איך שהמצב ד"הבאים מצרימה" בגלות הוא באמת מצב

(2) ראה ב"ב עד, ב ואלף. פסחים קיט, ב. ועוד.

(1) סנהדרין צז, ב.

מוקדש לעילוי נשמת

ר' יהודה ב"ר **צבי הירש** ע"ה **סטרלא** - נפטר ביום כ"ז אלול

ולע"נ זוגתו **טשרנא גיטל** בת ר' **יעקב** ע"ה - נפטרה ביום ה' טבת

יה"ר שתכף ומיד יקוים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

נדרבת בנם - יבלחט"א - הרה"ח **שמואל סטרלא** ומשפ' שיחיו